

ข่าว

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

60 /1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร 022656500 ต่อ 6832 โทรสาร 022656629 www.onep.go.th

สผ. ร่วมกับ สธ. แลกงข่าวต่อสื่อมวลชน เรื่อง โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

6 ตุลาคม 2553 : นางนิศากร โฆษิตรัตน์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาราชการแทนเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ได้แถลงข่าวและตอบข้อซักถามเกี่ยวกับ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ณ ห้องประชุม อาคารสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้มีการประกาศประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน 11 รายการ พร้อมมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการนำมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรี และจัดทำเป็นประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป ซึ่ง คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 มีมติเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ที่ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจหรือเอกชน จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2553 และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ลงนามในประกาศดังกล่าว เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาในวันเดียวกัน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงสาธารณสุข

และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เร่งดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ในประเด็นที่ประชาชนและสื่อมวลชนให้ความสนใจ คือ การออกประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ๔ 11 ประเภทโครงการ ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ซึ่งแตกต่างจากที่คณะกรรมการ 4 ฝ่าย เสนอต่อรัฐบาล 18 ประเภทโครงการ

การออกประกาศกระทรวงดังกล่าว เป็นกระบวนการที่รัฐบาลดำเนินการตามมาตรา 303 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กล่าวคือ มาตรา 303 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในมาตราต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 303 ซึ่งมีมาตรา 67 วรรคสองรวมอยู่ด้วย โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันแถลงนโยบายต่อรัฐสภา แต่เนื่องจากรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกบริหารราชการไม่ถึง 1 ปี ต่อมารัฐบาลจากการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ดำเนินการเรื่องนี้ต่อ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการชุดนี้ได้ดำเนินการโดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการกำหนดประเภทและขนาดโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการ ๔ ได้นำร่างประเภทและขนาดโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ๔ 19 ประเภทโครงการ ที่ ทส. ศึกษาไว้ มาพิจารณาและจัดรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการ ฯลฯ ทั้ง 4 ภาคและกรุงเทพมหานคร รวม 6 ครั้ง และได้ข้อสรุปเสนอต่อรัฐบาลโดยกำหนด 18 ประเภทโครงการให้เป็นโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ๔ ต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้ ทส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณา และให้ ทส. ออกประกาศกระทรวงตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งเมื่อพิจารณากฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนี้ การดำเนินงานเพื่อรองรับ

สิทธิชุมชน ตามมาตรา 67 วรรคสอง มีช่องทางที่เป็นรูปธรรม และเป็นไปตามกฎหมายได้มากที่สุดคือ ดำเนินการโดยใช้ พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม ปี 35

สำหรับการพิจารณากำหนดประเภทและขนาดของโครงการ จาก 18 ประเภทโครงการที่คณะกรรมการ 4 ฝ่าย เสนอ เป็น 11 ประเภทโครงการของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหลักการพิจารณาจากข้อมูลเหตุผลประกอบซึ่งได้พิจารณาจากข้อมูลเหตุผลที่คณะกรรมการ 4 ฝ่ายนำเสนอ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้ง 10 ชุด ประกอบกับข้อมูลด้านเทคนิค วิชาการ และทางวิทยาศาสตร์ ที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่อาจเกิดต่อชุมชน ข้อมูล แนวปฏิบัติของต่างประเทศที่เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งพิจารณาในประเด็นข้อกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศ โดยไม่ขัดแย้งในทางปฏิบัติ

นอกจากนี้ มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ยังมีอีก 3 ประการ คือ ประการที่ 1 สำหรับการกำหนดประเภทโครงการ / กิจกรรมในพื้นที่อ่อนไหวแต่ละประเภทนั้น ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้พิจารณา ซึ่งขณะนี้ได้กำหนดแนวทางดำเนินการไว้แล้วโดยจะมอบหมายให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องแต่ละชุด พิจารณาเสนอการกำหนดประเภทโครงการ / กิจกรรมในแต่ละประเภทพื้นที่โครงการ ประการที่ 2 กำหนดให้ 3 ประเภทโครงการ ได้แก่ (1) เตาเผาขยะติดเชื้อ (2) การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำหลัก หรือ การผันน้ำระหว่างประเทศ (3) ประตุระบายน้ำในแม่น้ำสายหลัก ให้จัดทำ EIA ปกติ และ ประการที่ 3 ยังไม่กำหนด 2 ประเภทโครงการ คือ การสูบน้ำเกลือใต้ดินและการชลประทาน เนื่องจากเห็นว่าโครงการสูบน้ำเกลือใต้ดิน เป็นโครงการที่ไม่อนุญาตให้รายใหม่ดำเนินการ และโครงการชลประทาน 80,000 ไร่ เป็นโครงการที่มากับเขื่อน / อ่างเก็บน้ำ ซึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงไว้ใน 11 ประเภทโครงการแล้ว

เอกสารชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบ
ต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ
ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2553

1. กระบวนการดำเนินการเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 67 วรรคสอง กำหนดดังนี้ “การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว” และมาตรา 303 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีที่เข้าบริหารราชการแผ่นดิน ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่อง ส่วนที่ 12 สิทธิชุมชน (ซึ่งรวมถึงมาตรา 67 วรรคสอง) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา 176

1.2 รัฐบาลที่เข้าบริหารราชการแผ่นดินภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ บริหารราชการไม่ถึง 1 ปี

1.3 ต่อมา รัฐบาลจากการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551

1.4 โดยที่ได้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทุกประเทศ โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นกับพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดระยอง รัฐบาลจึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีองค์ประกอบคือภาคประชาชน ภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1)

1.5 ในการพิจารณากำหนดแนวปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง นั้น รัฐบาลเห็นว่าควรนำส่วนที่ 4 “การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรา 46 ถึงมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาใช้ในการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2552) โดยมาตรา 46 กำหนดให้รัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) โดยความเห็นของ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และให้อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

1.6 คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (คณะกรรมการ 4 ฝ่าย) ได้พิจารณานำเสนอร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ซึ่งต่อมานายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะกรรมการและเลขานุการ นำเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นวันที่ 29 ธันวาคม 2552 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2) ซึ่งถือว่ารัฐบาลได้ดำเนินการให้มีแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2. การกำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

2.1 รัฐบาล ได้มอบหมายให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (คณะกรรมการ 4 ฝ่าย) ดำเนินการกำหนดประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ตามข้อ 3.1.1 ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 250/2552 (เอกสารแนบ 1) ซึ่งคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” โดยมี ศ.ดร.ชงชัย พรหมสวัสดิ์ เป็นประธาน” ซึ่งได้มีการพิจารณาปรับปรุงรายการ โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงจาก 19 ประเภท โครงการที่เป็นผลการศึกษาและการดำเนินการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 4 ภาค และกรุงเทพมหานคร รวม 6 ครั้ง และได้นำผลสรุปเสนอคณะกรรมการ 4 ฝ่าย พิจารณา และคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ได้ให้ความเห็นชอบและนำเสนอนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2553 นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2553 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติรับเรื่องประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ตามที่ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เสนอมา โดยให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยข้อร้องเรียนฯ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประมวลข้อมูลที่

เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยให้พิจารณา 18 ประเภทที่ได้ผ่านการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการสี่ฝ่าย แล้ว โดยให้พิจารณาข้อมูลเหตุผลประกอบทางเทคนิควิชาการและทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้เกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดต่อชุมชนอย่างรุนแรง และข้อมูลจากต่างประเทศที่เป็นมาตรฐานสากล โดยนำมาเทียบเคียงและอ้างอิง รวมทั้งให้พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายที่ใช้อยู่โดยไม่ขัดแย้งกันเป็นหลัก และนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา ภายใน 2 เดือน

2.2 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการดังนี้

1) ส่งรายการข้อมูล 18 ประเภทโครงการ/กิจการ พร้อมทั้งเหตุผลของคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ไปให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้ง 10 ชุด และให้เจ้าหน้าที่ของ สผ. ผู้มีประสบการณ์ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 5 ปี ในวันที่ 14 กรกฎาคม 2553 และให้ข้อคิดเห็นส่งกลับ สผ. ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2553 เพื่อให้ สผ. รวบรวมประมวลข้อคิดเห็นผนวกกับผลการค้นคว้าทางวิชาการ

2) จัดประชุมระดมความคิดเห็นเรื่องโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงในวันที่ 11 สิงหาคม 2553 โดยเชิญคณะกรรมการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้ง 10 ชุด และคณะอนุกรรมการวินิจฉัยข้อร้องเรียนฯ โดยนำเสนอเอกสารที่มีเนื้อหาสาระของ 18 ประเภทโครงการ เหตุผลของคณะกรรมการ 4 ฝ่าย และข้อสรุปที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและจากการสืบค้นของวิชาการ ให้ที่ประชุมพิจารณา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำผลการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2553 (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553

3) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมาดำเนินการจัดทำเป็นประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2553 และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 (การนำเสนอคณะรัฐมนตรี เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 303 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550) หลังจากนั้นจึงได้ดำเนินการออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ในวันที่ 31 สิงหาคม 2553 (เอกสารแนบ 3)

เอกสารชี้แจงหลักการและเหตุผลของการกำหนดแต่ละประเภทรายการโครงการหรือกิจการ
ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2553 (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2553
มีมติเกี่ยวกับประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ดังนี้

1. เห็นชอบให้มีการประกาศประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่าง
รุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน 11 รายการ โดยมีบางรายการที่มี
ความเห็นแตกต่างจากความเห็นคณะกรรมการสี่ฝ่าย ตัวอย่างเช่น

1) ตัดเหมืองแร่ทองคำออก เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ทองคำ
มิได้เกิดจากการทำเหมือง แต่เกิดจากพิษของไซยาไนด์ที่ใช้ในกระบวนการถลุงแร่ ซึ่งเป็นพิษเฉียบพลัน ไม่ใช่
พิษสะสม สามารถสลายได้ด้วยความร้อน ดังนั้น เหมืองแร่ทองคำจึงไม่ใช่แหล่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบ จึงเห็น
ควรให้ตัดเหมืองแร่ทองคำออก ส่วนของการถลุงแร่ทองคำ ได้กำหนดเป็นโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชน
อย่างรุนแรงแล้ว

2) โรงงานถลุงแร่ หรือหลอมโลหะ ตัดโรงงานที่มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ
35 ขึ้นไปออก เนื่องจากการขยายร้อยละ 35 ไม่สื่อถึงผลกระทบเนื่องจากฐานเดิมของกำลังการผลิตที่มีอยู่ของ
แต่ละโรงงานต่างกัน

3) สนามบิน และสนามบินที่มีการขยายทางวิ่งที่มีความยาวทางวิ่งตั้งแต่ 1,100
เมตรขึ้นไป ปรับเป็นที่มีการขยายทางวิ่งที่มีความยาวทางวิ่งตั้งแต่ 3,000 เมตรขึ้นไป เนื่องจากผลกระทบหลัก
ของโครงการประเภทสนามบิน เกิดจากเสียงและการขึ้นลงของเครื่องบิน ซึ่งจำนวนเที่ยวบินและขนาดของ
เครื่องบินที่จะขึ้นลงขึ้นอยู่กับขนาด และจำนวนทางวิ่ง

4) ตัดโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ เป็นโครงการที่มีผลกระทบน้อยเนื่องจากใช้
ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่เป็นพลังงานสะอาด ก่อให้เกิดมลพิษน้อย

5) โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใช้ระบบพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle หรือ
cogeneration ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ 1,000 เมกะวัตต์ขึ้นไป ปรับเป็น 3,000 เมกะวัตต์ขึ้นไป
เนื่องจากผลกระทบที่สำคัญคือ NO_x ซึ่งจากการศึกษาและคำนวณโดยใช้โปรแกรม SCREEN 3 ซึ่งเป็นวิธี
คำนวณเดียวกับคณะกรรมการสี่ฝ่าย พบว่า หลังจากการใส่ค่าที่มี safety factor อย่างเต็มที่แล้ว ขนาดการผลิต
ของโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใช้ระบบพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle หรือ cogeneration
ที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบจากสารมลพิษในระดับรุนแรง อยู่ที่กำลังการผลิต 3,700 เมกะวัตต์ ดังนั้น เพื่อให้
เกิดความเหมาะสม และพิจารณาเพิ่ม safety factor อีก จึงเห็นควรกำหนดขนาดกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า
รวมที่ 3,000 เมกะวัตต์ ขึ้นไป

2. มอบหมายให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมชุดต่างๆ พิจารณาว่าเป็นโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อ
ชุมชนอย่างรุนแรงฯ หรือไม่ โดยอาจประกาศเป็นรายพื้นที่หรือรายโครงการต่อไป จำนวน 3 รายการ ได้แก่

1) โครงการหรือกิจการที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ลำดับที่
1 – 33) และอยู่ในพื้นที่หรืออาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทั้ง 6 พื้นที่ ยกเว้น โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมเดิม
ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 ที่ขอประทานบัตรใหม่ในพื้นที่เดิมที่เคยได้รับอนุญาตมาก่อน เว้นแต่โครงการนั้น มี

ผลกระทบต่อชุมชนเป็นที่ประจักษ์ในระยะเวลา 3 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอประทานบัตรใหม่ เนื่องจากพื้นที่อ่อนไหว ทั้ง 6 ประเภทมีความอ่อนไหวแตกต่างกันมาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีกฎหมายเฉพาะห้ามดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจกระทบกระเทือนต่อประชาชนในพื้นที่นั้นอยู่แล้ว การระบุให้โครงการหรือกิจการ 33 ประเภท ที่ทำ EIA ให้สามารถดำเนินการในพื้นที่เหล่านี้ได้จะเป็นการเปิดช่องให้มีการขอใช้พื้นที่เหล่านี้มากขึ้น เป็นการทำลายพื้นที่ที่ควรจะอนุรักษ์มากขึ้น

2) การถมทะเล หรือทะเลสาบ นอกเขตชายฝั่งเดิม ไม่รวมการฟื้นฟูสภาพชายหาด กรณีที่ตั้งในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งอาชีพท้องถิ่น เนื่องจากพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเฉพาะพื้นที่นั้นๆ ได้เข้มงวดกว่าพื้นที่ทั่วไป ในบางพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมกำหนดให้การถมทะเลเป็นมาตรการห้ามกระทำในเขตพื้นที่คุ้มครอง ดังนั้น หากกำหนดให้ทำ EHIA จะเกิดความสับสนในทางปฏิบัติ

3) การก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างถาวรนอกชายฝั่งทะเลเดิมเพื่อกันคลื่นหรือกระแสน้ำในทะเล เนื่องจากพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเฉพาะพื้นที่นั้นๆ ได้เข้มงวดกว่าพื้นที่ทั่วไป ในบางพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมกำหนดให้การถมทะเลเป็นมาตรการห้ามกระทำในเขตพื้นที่คุ้มครอง ดังนั้น หากกำหนดให้ทำ EHIA จะเกิดความสับสนในทางปฏิบัติ

3. เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาการประกาศเป็นโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จำนวน 3 รายการ ได้แก่

1) เตาเผาขยะติดเชื้อ เนื่องจากเตาเผาขยะติดเชื้อ เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่จำเป็นต้องจัดให้มีเนื่องจากรองรับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ในกระบวนการดำเนินงานต้องมีการคัดเลือกที่ตั้งของโครงการให้เหมาะสมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเป็นโครงการที่ยังไม่ได้กำหนดให้ต้องทำ EIA ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการประกาศกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA ปกติเสียก่อน

2) การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำหลัก หรือ การผันน้ำระหว่างประเทศ ยกเว้น กรณีภัยพิบัติ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ที่เป็นการดำเนินการชั่วคราว เนื่องจากการดำเนินโครงการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำหลัก มีคณะกรรมการลุ่มน้ำที่มีคนในพื้นที่ดูแลอยู่แล้วและเป็นไปตามความจำเป็นต่อประชาชน ส่วนการผันน้ำระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยมีกลไกของคณะกรรมการทั้งพาคีหรือพหุพาคี รวมทั้งกรณีพันธกรณีระหว่างประเทศ ระบุให้ทำ EIA ก็จะต้องจัดทำ EIA ตามหลักสากล ดังนั้น ควรกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องทำ EIA ปกติก่อน

3) ประตุน้ำในแม่น้ำสายหลัก เนื่องจากโครงการสิ่งก่อสร้างกั้นขวางการไหลของน้ำในแม่น้ำสายหลัก ไม่ได้อยู่ในโครงการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องจัดทำ EIA ปกติเสียก่อน

4. ไม่เห็นชอบให้กำหนดประเภทโครงการหรือกิจการต่อไปนี้ เป็นโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน 2 รายการ ได้แก่

1) การชลประทาน เนื่องจากโดยหลักการแล้วส่วนที่ก่อให้เกิดผลกระทบมิใช่พื้นที่ชลประทาน แต่เป็นส่วนโครงสร้าง เช่น เขื่อน ซึ่งจัดเป็นโครงการ/ กิจการรุนแรงแล้ว

2) การสูบน้ำเกลือใต้ดิน เนื่องจากปัจจุบันการสูบน้ำเกลือใต้ดินเป็นกิจการที่ไม่อนุญาตให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มเติมอีก